

УДК 351.82

Публічне управління та адміністрування

Джантатов А. А.

магістрант

кафедри публічного управління, адміністрування та права
Таврійський Державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах стабільне функціонування як світового, так і внутрішнього продовольчих ринків неабиякою мірою зумовлюється ефективністю функціонування механізмів формування та розвитку аграрного сектора економік. У контексті вступу України у СОТ та підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом постає можливість і необхідність імплементації зарубіжного досвіду державного регулювання до умов вітчизняного аграрного господарювання. Дану проблему пропонуємо розглянути під кутом зору виконання зобов'язань, зафіксованих для сільського господарства при приєднанні до СОТ, а також відповідних зобов'язань, закріплених у ході підписання асоціації з ЄС.

Вагомий інтерес, на нашу думку, становить аналіз системи державної підтримки сільського господарства США, що, з одного боку, дозволить виявити способи досягнення високої ефективності та продуктивності аграрного сектора, а з іншого – вивчення американського досвіду дасть можливість переконатись у реальності ефективного спів- існування ринкових відносин і державного втручання в сільському господарстві, та дозволить імплемувати його до умов вітчизняного аграрного сектора

З найбільш ефективних заходів державної підтримки аграрного сектора, що практикуються в зарубіжних країнах, можна виокремити заходи прямого та непрямого державного субсидування [1]. Тож до заходів прямого державного субсидування належить підтримка доходів сільгоспвиробників, яка полягає в такому: прямі державні компенсаційні платежі; платежі за умови збитку від стихійних лих; платежі за збиток, пов'язаний з реорганізацією виробництва (виплати за скорочення посівних площ, вимушений забій худоби і т. д.).

Також ефективним механізмом для аграрного сектора національної економіки буде політика аграрних цін і фермерських доходів розвинених країн, яка передбачає перш за все організацію відстеження динаміки ряду

економічних показників. Зокрема, йдеться про: витрати виробництва за групами спеціалізованих господарств (країни ЄС); за видами виробництва (США); паритет цін на промислову та сільськогосподарську продукцію; прибутковість ферм і галузей виробництва. У результаті формується інформаційно-статистична система даних, необхідна, по-перше, для регулярної дії щодо ринкових цін і, по-друге, для впливу на обсяги виробництва, рівні доходів, накопичень, інвестицій [3]. Звісно, формування такої системи – завдання непросте, але необхідне.

Пріоритетність розвитку аграрного сектору та сільських територій в Україні зумо влюється винятковою значущістю виробництва продукції сільського господарства та продовольства в життєдіяльності людини, потребою відродження селянства як господаря землі, носія моралі та національної культури. Найгострішими проблемами на селі залишаються відсутність мотивації до праці, безробіття, бідність та трудова міграція, занепад соціальної інфраструктури. Підтримка розвитку соціальної сфери села і сільських територій ототожнюється з державною підтримкою розвитку аграрного сектору. Аграрний сектор, особливо сільське господарство, до цього часу не виведені з кризової ситуації. Низька ефективність сільськогосподарського виробництва не забезпечує навіть простого відтворення. Не завершено базову складову реформування сільського господарства – земельну реформу [2].

Сільське господарство України характеризується підвищеною потребою в державному регулюванні та підтримці, що обумовлено низькою конкурентоспроможністю сільгосптоваровиробників, значною собівартістю виробленої продукції, фінансовою нестійкістю, а також зниженням інвестицій у галузь. Аналіз інвестування аграрного сектора західних країн свідчить про те, що одним із значних джерел інвестування сільського господарства є держава, що надає суттєву фінансову підтримку сільгосптоваровиробникам для розвитку конкурентоспроможного й економічно вигідного аграрного виробництва. Об'єктивна необхідність такої підтримки визначається потребами компенсації сільськогосподарським товаровиробникам частини витрат на промислові засоби виробництва, що реалізуються за монопольно високими цінами; підвищенням конкурентоспроможності продукції порівняно з тією, що імпортується з країн із сприятливішими природними й економічними умовами ведення аграрного виробництва; необхідністю фінансування проектів щодо гарантування екологічної безпеки, захисту від стихійних лих тощо.

Державне регулювання аграрного сектора економіки шляхом усебічної підтримки сільськогосподарських товаровиробників є пріоритетним напрямом аграрної політики більшості розвинених країн. При цьому використовується багато економічних важелів (платежі з

бюджету, компенсації витрат виробництва, підтримка цін, субсидії на вдосконалення виробничої структури, розробка і здійснення різноманітних програм), дія яких створює сприятливу кон'юнктуру для забезпечення стійкого функціонування аграрного сектора та формування ефективної соціально-виробничої інфраструктури в сільській місцевості [2]. Саме різноманітність форм і методів державного регулювання розвитку аграрного сектора забезпечує дієвий результат.

Список літератури

1. Застрожнікова І. В. Підвищення ефективності державного регулювання сільського господарства України: дис. ... канд. наук з держ. управ: ління. – К., 2011. – 187 с.
2. Застрожніков А.Г., Застрожнікова І.В. Державна підтримка інфраструктури села, як передумова сталого розвитку сільського господарства країни // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки); за ред. М. Ф. Кропивка. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. № 1. с. 148–152.
3. Кулієв Р. К. Світовий досвід розвитку сільського господарства та продовольча безпека країни. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Економіка». 2009 р., виписка №115, ст. 6-10.
4. Науковий вісник Ужгородського національного університету [сайт]. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>